

Az Országgyűlés
Gazdasági Bizottsága

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: H/2280

Érkezett: 2022 DEC 05.

Címzett: Kövér László, az Országgyűlés elnöke

Tárgy: Határozati javaslat benyújtása

Határozati javaslat címe: a Magyar Nemzeti Bank 2021. évről szóló üzleti jelentése és beszámolója elfogadásáról

Az Országgyűlés Gazdasági Bizottsága megvitatta a Magyar Nemzeti Bank 2021. évről szóló üzleti jelentése és beszámolója címmel benyújtott beszámolót (B/42.), és – az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 28. § (4) bekezdése, valamint az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat 84. § (2) bekezdése alapján – benyújtja a mellékelt határozati javaslatot.

Bánki Erik
elnök

Az Országgyűlés

...../2022. (....) OGY határozata

a Magyar Nemzeti Bank 2021. évről szóló üzleti jelentése és beszámolója elfogadásáról

Az Országgyűlés elfogadja a Magyar Nemzeti Bank 2021. évről szóló üzleti jelentését és beszámolóját.

Indokolás

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 2. §-ában foglaltaknak megfelelően a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elnöke benyújtotta beszámolóját az Országgyűlésnek.

A Gazdasági Bizottság – mint feladat- és hatáskör szerint illetékes bizottság – 2022. december 5-i ülésén a beszámolót megvitatta, és azt az Országgyűlésnek elfogadásra javasolta. Megállapította, hogy az MNB 2021. évről szóló üzleti jelentése és beszámolója (B/42. szám) megfelel a jogszabályban foglalt követelményeknek, alaposan és részletesen beszámol az MNB feladatairól, monetáris politikájáról, makroprudenciális és felügyeleti tevékenységéről. A beszámoló ezen kívül kimerítően tájékoztat a pénzügyi közvetítőrendszerről, valamint a fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerek biztonságos működéséről is. A jelentés tartalmazza továbbá az MNB könyvvizsgálói záradékkal ellátott mérlegét és eredménykimutatását, illetve a kapcsolódó kiegészítő mellékletet.

2021-ben az MNB a gyorsan változó gazdasági környezetben is elkötelezett maradt az árstabilitás fenntartása mellett, ugyanakkor a hazai infláció – nagyobb részt külső hatásokhoz köthetően – 5,1 százalékon alakult éves átlagban. Magyarország Európa pandémia utáni leggyorsabb helyreállást mutató gazdaságai közé tartozott az év során, amihez a jegybanki intézkedések és programok is nagymértékben hozzájárultak. A magyar gazdaság 2021-ben a koronavírus-járvány hullámai ellenére is 7,1 százalékkal bővült éves alapon. Az MNB mandátuma 2021 nyarán zöld felhatalmazással egészült ki, így a jegybank az elsődleges, árstabilitási céljának veszélyeztetése nélkül támogatja a pénzügyi stabilitás fenntartását és a Kormány gazdaság-, illetve környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos politikáját.

Az MNB monetáris politikai fordulatot hajtott végre 2021-ben. A jegybank monetáris politikai lépéseit az év elején a koronavírus-járvány gazdasági hatásai és a helyreállással kapcsolatos intézkedések határozták meg. Az MNB Monetáris Tanácsa az előző évi intézkedések megőrzésével, valamint számos újabb intézkedés alkalmazásával az év első felében laza monetáris kondíciókat tartott fenn, így kezelve a megváltozott gazdasági helyzetet. A jegybank a gazdaság újraindítása, majd a tartósan emelkedő pályára lépő infláció miatt megváltozott környezetben is elkötelezett maradt az árstabilitás elérése és fenntartása mellett, melynek megfelelően egy monetáris politikai fordulatot végrehajtva az év második felétől irányultságát szigorította. A Monetáris Tanács 2021 júniusában kamatemelési ciklus megindításáról döntött, melynek keretében összesen 180 bázisponttal növelte a jegybanki alapkamat mértékét 2021 során. Az év végén megerősödő pénz- és árupiaci kockázatokra a jegybank határozottan és rugalmasan reagált az egyhetes betéti eszköz kamatával. Az MNB a kamatkondíciók szigorításával párhuzamosan megkezdte és 2021 végéig befejezte a válságkezelő eszközök kivezetését.

A Monetáris Tanács az árstabilitás biztosítása és az inflációs várakozások horgonyzása érdekében, a változó körülményekhez igazodva átalakította a jegybanki eszköztárat, az időszak második felében pedig a válságkezelő eszközök kivezetése mellett likviditáscsökkentő intézkedésekről is döntött. A hosszú futamidejű fedezett hiteleszköz szüneteltetésre került, ami a koronavírus-járvány akut szakaszában eredményesen biztosította a szükséges likviditást a bankrendszer számára. Az eszközön keresztül kihelyezett összeg több mint 2600 milliárd forintot tett ki. A bankrendszeri likviditás további szűkítése érdekében a jegybank 2021 utolsó negyedében megszüntette a forintlikviditást nyújtó swapeszköz alkalmazását. Emellett eseti jellegű, rövid futamidejű jegybanki diszkontkötvény bevezetéséről is döntött, amely támogatja a negyedév végi mérlegalkalmazkodási folyamatok piaci hatásainak simítását és a pénzügyi rendszerben lévő likviditás hatékony sterilizációját.

A 3000 milliárd forintos keretösszeg kimerülésével szeptember végével az NHP Hajrá lezárult. A konstrukciónak fontos szerepe volt a kkv-hiteldinamika fenntartásában. Az NHP Hajrán keresztül több mint 40 ezer vállalkozás jutott kedvező finanszírozáshoz, ezzel tompítva a koronavírus-járvány reálgazdasági hatásait. Decemberben az MNB a Növekedési Kötvényprogram (NKP), valamint az állampapír-vásárlási program lezárásáról is döntött.

Az MNB zöld eszköztár-stratégiájának részeként elindította Zöld Jelzáloglevél-vásárlási Programját annak érdekében, hogy célzott vásárlásokon keresztül hozzájáruljon a hazai zöld jelzáloglevél-piac megerteremtéséhez, majd a Növekedési Hitelprogram (NHP) keretében októberben elindult az NHP Zöld Otthon Program a zöld lakáshitelezés ösztönzése érdekében.

A jegybank Monetáris Tanácsa 2021. december 14-én az NKP lezárásáról határozott. A döntés értelmében az MNB a folyamatban lévő kibocsátói tárgyalások lezárását követően nem vásárolt újabb vállalati kötvényeket. A jegybank 2019-ben egy stratégiai és tőkepiaci döntés eredményeképpen indította el az NKP-t azzal a céllal, hogy a vállalatikötvény-piac likviditásának célzott növelésén keresztül segítse a monetáris transzmissziós mechanizmusok hatékonyságának növelését, valamint a hazai vállalati szektor forrásbevonásának diverzifikálását. 2021. december végéig 71 kibocsátó összesen 94 kötvénysorozatot hozott forgalomba a program keretrendszerében, ezen értékpapírokon keresztül realizált aggregált kibocsátói forrásbevonás pedig közel 2481 milliárd forintot tett ki. A program likviditásbővítésének eredményeként a magyar kötvénypiac a regionális sereghajtói pozícióból a térség piacainak élére állt. A magyar tőkepiac fontos mérföldköveként az NKP keretei között került sor az első hazai zöld vállalati kötvény forgalomba hozatalára.

A fix kamatozású lakáshitelek utóbbi években látott elterjedését elősegítő Minősített Fogyasztóbarát Lakáshitel keretrendszer kiterjesztéseként az MNB pénzügyi stabilitási és fogyasztóvédelmi szempontokat figyelembe véve bevezette a Minősített Fogyasztóbarát Személyi Hitel minősítést a banki verseny élénkítése érdekében. A klímaváltozás pénzügyi stabilitási kockázatainak és a fenntartható fejlődés céljának szem előtt tartásával a jegybank módosította a jelzáloglevél-piac fejlődését is támogató finanszírozási előírását, ösztönözve a zöld jelzáloglevelek hazai kibocsátását, ezen keresztül pedig a zöld ingatlanokat finanszírozó jelzáloghitelek elterjedését. A mérlegen belüli devizaegyensúlyra vonatkozó előírás módosítása pedig nagyobb teret ad a bankok swappiaci aktivitásának, így támogatja a devizawap-piac hatékony működését.

Az MNB mikroprudenciális felügyeleti tevékenységének fókuszában a koronavírus-járványhoz kapcsolódó intézkedések fokozatos kivezetésének támogatása volt az egyes piaci szereplők stabilitásának megőrzésével. Ennek érdekében az MNB felügyeleti tevékenységével összefüggésben számos ellenőrzési eljárást folytatott le, több vezetői körlevelet, ajánlást adott ki, hogy felhívja a piaci szereplők figyelmét a prudenciális szabályok betartására, illetve az

MNB által elvárt magatartásra. A koronavírus-járvány által okozott összetett válság kezelése kapcsán az MNB folyamatosan ellenőrizte a felügyelt intézmények törlesztési moratóriummal kapcsolatos feladatellátását, tájékoztató dokumentumait, és rendszeres konzultációt folytatott az intézményekkel a maradéktalan jogszabályi megfelelés és a fogyasztóbarát gyakorlatok kidolgozása érdekében.

Az átláthatóbb, hatásosabb és erőteljesebb fogyasztóvédelem, valamint a fogyasztóközpontú üzleti attitűdök támogatását célzó intézkedések 2021-ben továbbra is az MNB fogyasztóvédelmi tevékenységének fókuszában maradtak. A minősített termékek (Minősített Fogyasztóbarát Személyi Hitel, Minősített Fogyasztóbarát Lakáshitel, Minősített Fogyasztóbarát Otthonbiztosítás) elterjedése a verseny erősödését eredményezheti, támogathatja a megfelelő ügyféltájékoztatást és az ügyintézéshez kapcsolódó határidők rövidülését, valamint ösztönözheti a teljes körű online folyamatok széles körű elterjedését.

Az MNB mérsékelni kívánja a hazai pénzügyi intézmények klímakitettséget és ezzel együtt zöldíteni a pénzügyi termékek körét. Ennek érdekében az MNB Zöld Programján keresztül több kezdeményezést vezetett be, melyek közül a zöld iparágak arányát a hazai hitelintézetek mérlegében növelő zöld vállalati tőkekövetelmény-kedvezmény program első eredményei már megjelentek 2021-ben. A zöld vállalati tőkekövetelmény-kedvezményen kívül az MNB további erőfeszítéseket tett a hazai pénzügyi rendszer – klímaváltozással szembeni – ellenálló képességének javítása és a környezeti kockázatok feltárása érdekében.

A koronavírus-járvány miatti megtorpanást követően a hazai gazdasági folyamatok helyreállítása, majd az infláció elleni küzdelem miatt szükséges jegybanki lépések következtében az MNB eredménye 57,1 milliárd forintos veszteségbe fordult 2021-ben. A sikeres válságkezelés érdekében a gazdasági szereplőknek juttatott jelentős jegybanki forrás a mérleg bővülését okozta, ami az infláció leszorítása érdekében megindított kamatemelésekkel együtt az MNB kamatkiadásának emelkedése irányába hatott. Mindezt a visszafogottabb árfolyameredmény nem tudta ellensúlyozni, így 2021-ben a jegybank – 2012 óta először – veszteséges évet zárt. A realizált árfolyamnyereség 146,2 milliárd forintra csökkent, ezzel 2020-hoz képest közel feleződött. A mérséklődés hátterében az állam alacsonyabb devizakonverziós igénye állt. A nettó kamat- és kamatjellegű eredmény 72,6 milliárd forint veszteség volt, 2020-hoz képest 113,3 milliárd forinttal romlott, míg a pénzügyi műveletek vesztesége 25 milliárd forintot tett ki. Az egyéb eredménytényezők 105,7 milliárd forinttal csökkentették az eredményt. A ráfordítások növekedésében a monetáris célú értékpapírokra prudenciális megfontolásokból képzett értékvesztés játszott domináns szerepet. Az igazgatóság döntése alapján az MNB 2021 tavaszán az eredménytartalékából 250 milliárd forint osztalékot fizetett be a központi költségvetésbe. A jegybank 2021. évi veszteségét fedezte a korábbi évek nyereséges működésének köszönhetően felhalmozott 208 milliárd forintnyi eredménytartalék. A saját tőke állománya 2021. december 31-én 798,9 milliárd forint volt.